

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt. — kr.
Félévre . . . 5 „ „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy órá . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegr. K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELELVEL

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron veletnek fel. Helyi díj minden külön beiktatástól 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adódnak vissza

Fölhívás előfizetésre.

A »**Debreczen**« XXIV-ik évfolyamának második negyedére előfizetést nyitunk s föl hívjuk t. előfizetőinket az előfizetések megújítására s az előfizetési díjak pontos beküldésére.

A »**Debreczen**« előfizetési ára:

Egy évre . . . 10 frt.
Fél évre . . . 5 frt.
Negyed évre . . . 2 frt 50 kr.
Egy órá . . . 1 frt.

Lapunkat, északkeleti Magyarországgal egyellen ellenzéki lapját, t. olvasóink továbbbi becses jó indulatába és támogatásába ajánljuk s vidéki előfizetőinket föl-kérjük, hogy a tévedések elkerülése végett előfizetéseiket e czim alatt küldjék be: »**A „DEBRECZEN” kiadó-hivatalának, Debreczen.**«

A „DEBRECZEN”

szerkesztősége és kiadó-hivatala.
(Nagy-uj-utca 1702. sz.)

A halás miniszter . . .

Debreczen, márczius 30.

(*) Hát nagyon halás az elnök-miniszter. A nagy diadalok daczára, melyeket csupán a kormánypárt tartott oly nagyinak, — értjük az országgyűlés megnyitására és a felirati javaslat elfogadásánál elért többséget, — a párt jelenlegi látható feje és vezére gróf Szapáry Gyula, nyilatkozataiban, a t. Házban magában és az osztrák klubban minduntalan örvendezik és »meleg« köszönetet mond nekik az odaadó támogatásért. Oly sokszor teszi ezt és oly lelkesedéssel, hogy szinte átsugárzik róla a meglepetés másokra is. Ily különös politikai jelenség ezideig, még nálunk sem volt szokásban, a hol pedig már nagyon sok furcsaság megtörtént egyszer-máskor. Legutóbb az erős Szapáry kezdi meghonosítani; a mi annál inkább feltűnő, mert egyidejűleg hirdetni meg nem szűnnek sem párhívei, sem a subvencionált lapok, sem egyéb alantas — inas szerepre kárhözottat meggyőződésből őszintén »híveik«, a kormánypárt hatalmi erejét, a l e k e s ö s s z e t a r t á s á t, s ő t m e g d ö n t e t l e n s é g t.

Honnan tehát a büszke »vezér« leereszkedő magaviselete? Egyszerű udvariassági ténynek nem vehetjük; mert az a vezető, a ki műkedvelő hon-

atyaának egy csoportját, a születési véletlenszerű előjognál fogva, másfelől a meggyőződésének igazságát hirdető csoportját az arroganciának, a megélhetésért a leköveteltesség nyúgében küzdő lelkekkel együtt számítja »híveik«, mondjuk, az a vezető a tőle függő — gárdaezredtől nem kér, hanem követel odaadó hűséget, engedelmességet, — mely a korlátoltság s egyéni függés súlyában nehezül reája a politikai sikamlós életben. Melyet a »generális« a szofizmak, a politikai elvűhőség és morál tetszészserinti alakváltoztatása versenyerűl rendezett be, helyesen mondva súlyesztett az igazi liberális mus minimális színvonalá alá.

Különös jellege van e nem várt eredmény feletti magas örömmek. Érde-mes rá, hogy megkeressük a forrást, a melyből oly vidáman buzog.

Prolongációt jelent valószínűleg, és így a leereszkedő hála szubjektív néz-pontból indokolt lehet. Aztán még másutt is kell keresnünk okát annak a szokatlan szívélyesnek tetsző viszony rugóinak s aligha csalódunk, mikor azt véljük: a lehetetlenség sejtelmében, melyben magát az ország gondviselészertü kormányzójának tartja — a mai rendszer keretében s melyben örök törvény időtlenségig fennállásának hite kezd hallgatagon bár, de a jelenségek elől el nem férközhetve gyökeresedni soraik között . . .

Mert ha a Szapáry-kormány, vagy engedelmet kérünk! — mindig a vezető személyiséget tekintve, a két §-os elnök-miniszter tudja és hiszi, hogy az ő nagy és korszakos működése a higgadt munkálkodásnak megadja a saját követői körében is azt a csöndes nyugodalmat, mely elengedhetlen kellék nagy alkotások és igazi reformok keresztülvitelénél egy a nemzet valódi akarati nyilvánításából kiké-rült többség erkölcsi súlyának keretében, ak-kor semmi helye a mohó öröm és köszönetek nyilvánításának, szavazásoknál, hol — szerintök — nem a házára, csupán alakszerű udvariasság és lojális válasz-adás tényéről van szó és a kérdés felett ily keretben döntenek.

Igazi néven nevezve a gyermeket, a szavazás ily eldöntése a kormány maradá-sának idő kérdését érinti csupán . . .

A mily rendszertelen az ideges kap-kodásban és csökönyös az ügyes és ke-vésbé ügyes taktikai fogások keresztülvi-telében a miniszterelnök az országos al-

kotások terén: ép oly bizalmatlannak, kicsinyesnek bizonyul »híveik« körében, kik — elég különös! — még bántónak sem veszik — a »vezető« naponkénti leeresz-kedő köszöneteit, — pedig ő k öt év ig feláldozták vótumaitak esetről, esetre, a mi van és a mi jönni fog, csak hogy épen legyen mit megszavazni!

De hogy mik lesznek azok voltaké-pen, azt még maga a vezető kormányel-nök sem tudja; legalább nem hallottunk tőle egyebet a közigazgatási csonkaság és a kuriai bíraskodás törvényjavaslatá-nál ezen »eseménydus« öt éves or-szágyűlés folyamán való megalkotásáról, — mert előzetes világos programot a Szapáry-kormánytól várni szabad, de nyerni nem lehet.

Előbb mindig bevárandonak tartja »a monarchia másik fele« kormányának akcióját, mely tudvalevőleg sok tekin-tetben reaktivárius behatások alatt áll.

Bennünk a küzdelem iránti kitar-tást és a végsiker iránti reménységet csak fokozza a szabadelvű kormányfő kecses köszönet-nyilvánítása, — a kis-díák apró öröme a felett, hogy egy-egy kisebbszertü feleletnél meg nem buktat-ták. —

Majd azonban, ha jó a sietve rohanó idő és a visszatartathatlannul terjedő eszme szabadságothozó dagálya s ha-lomra gyűjti a szikla szilárd (?) többség és kormány körül fölkorbácsolt haragos tenger tajtékos hulláma — önalkotásuk fővény iszapját — akkor az öntudat fenségében erős, a nemzet hamisítatlan közérzetére, mint alapra támaszkodó ellenzék leend a zivatar-ozslató fényes napsugár, mely az államépület szirtfokára lépve, megtisztítja azt a salaktól s vissza-szerzi a — nemzetnek: jogát, a hazának: a szabadságot és örök, történelmi halhatatlanságot: a királynak.

Ma még korai az öröm és korai a köszönet is! . . .

Ev református zsinat.

Kun Bertalan püspök nyitotta meg tegnap az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítése után jelentette, hogy a zsinat küldöttsége tiszteltet ő felségénél, — hogy magas színe előtt kifejezze a zsinat küldöttségének hódolatát. — (Zajos eljenzés.) Ezután a lelkészválasztásról szóló törvények függőben hagyott s bizottság által újra meg-szövegezett negyedik és nyolczdik czikkeinek tárgyalásához fogtak. A két czikk a meghívás utján való lelkészválasztás módjairól, illetve a szabályellenes lelkészválasztásokról szól. Mi-

után kétféle, lényegben teljesen egyező, de a szövegezésre nézve eltérő javaslat fektűd a zsinat előtt, Szász Károly indítványára a Tisza Kálmán elnök által benyújtott szövegezt fogadta el a zsinat a tárgyalás alapjául. Hosz-szabb vita fejlődött ki a fölött az indítvány fölött, melyet Győry Lajos tett, hogy tudni-lik a szegédlelkészek ugyanabban az egyhá-zban közvetlenül lelkészeik halála, vagy távo-zása után ne legyenek megválaszthatók lel-készekké. A zsinat nem fogadta el az indít-ványt, hanem a most érvényben levő törvény-nek 194. §-ában az utolsó pontban foglalt in-tézkedést kívánja fentarítani. A 231. és 232. §§-ok, Szász Károly, Karap Ferencz, Tisza Lajos gróf és mások feiszólása: után, némi módosítással a régi szöveg szerint fogadtatnak el.

BELFÖLD.

Szabó István kazári plébános, a ki-tűnő hellenista, Homerosz magyar fordítója, meghalt e hó 27-én Kazáron, Nógrádmegyében, 91 esztendőskorában.

Püspökszentelés. Egerből írják, hogy Szürecsányi Pál szepesi püspököt vasárnap szentelte fel az otáni székesegyházban Sa-massa József egri érsek Bende Imre és Szele Gábor püspökök segédlete mellett. A templomot díszes és nagy közönség töltötte meg s fogadta az új püspök első fopapi áldását. Délben mint-egy hatvan teritékű ebéd volt az érseknel, melyen a városi központi papság, a katonai s polgári hatóságok előkelőségei, vidéki papok, küldöttek stb. jelentek meg.

KÜLFÖLD.

Újabb válsághirek Berlinben.

Berlin, márcz. 28. Parlamenti körökben ma'az a hír volt elterjedve, hogy Böttcherer miniszter megváltik a miniszterium-ban és birodalmi belügyi hivatalban elfoglalt állásától és a hessen-nassauai tartomány föl-nökévé nevezik ki. A minisztertanács alelnö-kévé Miquel volna jelölve, a kit a császár ma fogadott. A Nationalzeitung pedig azt jelenti, hogy Heyden miniszter is visszalép és Eulen-burg miniszterelnök veszi át a földmívelési tárca-t. Mindezek a hírek azonban még me-g-erősítésre várnak.

Halálbüntetés a dinamitosokra.

A franciaia képviselőház a sürgősség kimon-dása mellett vita nélkül elfogadta a törvény-javaslatot, melynek értelmében a tulajdon ellen, robbanó-anyagokkal elkövetett merényletek tet-teseit halálal büntetik. Egy pártathározat ér-telmében e büntetés alól kivételnek azok, akik az ily merényletek bűnrészeseit a merénylet elkövetése előtt följelentik.

Mészárlások Kínában.

Shanghaiból érkezett hírek szerint a legutolsó mongol fel-keles alatt majdnem 8000 felkelőt kardel-e hánytak és 500-at elevenen megégették. — A Tsienszang területén 1300 fölkelő a császári csapatok kezébe került, kik közül 800-at le-mészároltak, a többit megégették.

hogy mi, a gyermekei mennyit perlekedtünk a vagyona felett! Aztán meg már egy is ki-egyeztünk, no meg a gyermekünk is oly sok, hogy az öreg megjelenése valóságos egyiptomi csapás volna reánk. Hígyje, ha megkérdezhetnék, még maga is azt mondaná, hogy: »Csak hagy-jatok engem nyugodni!«

— Jól van, szólott röviden a doktor, hát porladjon az öreg is. De hát mondjátok, kit támasszak fel?

— Az én Bóskémet, epekedett egy derék anyóka, az én kis Bóskémet támassza fel!

— Ne bántsa! esengett egy fiatal leányka. Barátnőm volt, nekem halalos ágyán elbeszélte minden szívafájdalmát; hisz szinte örült a ha-lálnak. Most még őszintén megírta, meg-gyászolta mindenki a szép hajadont, kiről még az irigység se mondatna semmit! De ki tudja, hogy történnék ezután? Meg aztán mi öröme is volna az életben, ha látná, hogy volt kedvese egy másnak lett a ferje.

. . . Azt hiszem, hogy az öreg tisztete-tes ellen csak nem lesz egyikőtöknek se ki-fogása, hisz szerettétek mindnyájan! Még a légy-nek sem ártott, de meg atyafiság sincsen itt a faluban.

— Csak azt ne doktor ur! susogták szem-lesülve a menyecskék. Hadd nyugodjék az öreg, fejezte be a néhai öreg pap még mindig fiatalos gazdasszonya, hisz ugy is odavolt már a szegény öreg, kinek fiatal, szorgalmas, tevékeny

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A DOKTOR.

Igen tanult, igen tapasztalt orvos volt, de a cucugnaniaknak még sem volt hozzá bizal-muk. Ide s tova két éve már annak, hogy cucugnani lakos, s a jó falusiak mégis csak annyiba vették, mintha ott se lett volna. Soha sem látták könyv nélkül. Bármerre ment is, mindig könyv volt a kezében, és ép e miatt terjedt el Cucugnán-ban ama téves hit: »Ez a mi orvosunk bizonyára igen tudatlan, azért tanul annyit. Nagy hiányát érzi a tudományok-nak, azért olvas mindig. Bizonyára csak valami gyakorlatlan, kezdő ember lehet!« mondogatták. Ép azért nem is igen hívogatták betegekhez. Kiket hamarabb reámentek bizni bármely tu-dákos, nagyképu kuruzslóra, vén boszorkákra, búbajos pásztor-emberekre, mint Cucugnán egyetlen és valóban képzett orvosára.

A betegek nélküli orvos pedig nagyban hasonlít az olyan mécseshez, melyből kifogyott az olaj. A megéléshez bizonyos jövedelem is szükséges. De a mi orvosunk épenséggel nem keresett mit sem.

Ez már igazán nehéz, elviselhetetlen ál-lapot volna, mely előbb-utóbb az éhhalált vonta volna maga után. »Ép azért«, gondolta dok-torunk, »segíteni kell valahogy a dolgon.« Csakis valami csoda menthetne meg! De hát miféle csoda? Hoppla! Megvan! Nem hittétek, hogy

betegeiteket meggyógyíthatom, mert csodákra áhítoztatok, jó, majd adok nektek csodát, ha elbolondultak titeket holtaitokkal, kikről azt állítom, hogy tudományom csodálatos erejére új-ból életre kelnek! E csodás állításnak bizonyára csodás lesz a hatása is!

Nem sokkal ezután uton-utófélen hirdette a doktor, hogy ő a temetőben, a jövő vasár-nap, fényes nappal, s az egész község szemel-látára, egy vagy akár több holtat is feltámaszt. Természetesen igen kevesen hitték ezt, de azért a doktor által nevezett órában és napon az egész Cucugnán ott volt a temetőben. A meg-szabott órában pontosan megjelent a doktor is, ki fekete, ünnepi ruhába öltözködött. Az üdvözítő nagy keresztje alatt megállott, s ko-moly hangon így beszélt a kíváncsi gyüleke-zethez:

— Kedves barátaim! A mint hogy meg-ígértém nektek, hogy egy vagy akár több hal-lottat is feltámasztok, ugy be is váltom sza-vamat. Csak az a kérdés, hogy kit támasszak fel? Mit gondoltok, talán Cabonier Simont, kit alig egy éve ütött meg a guta?

De ekkor közbe kiáltott a tüzes szemű Kata, a jó Cabonier Simon özvegye:

— Csak azt ne doktor ur! Bár igen jó, igen derék ember volt is, kivel mennyország volt a házasság, s bár élttem fogyatéig is siratni fogom, de azért mégse költse fel a szegényt doktor ur. E hónapban már ugy is letelik a gyászév, és mivel szüleim is ugy akarják, hát

GYFORRÁS

reesebb ital.

„Margit” (Magyar)

rlowszky utóda

nyok,

etem I. belgyógyászati

magánygyógyászatban mint

nyak, a nyákhártyák, főleg

használatban levő egyéb

csékélyebb szabad szénasv

te forog fenn vagy a vér-

előtt előnnyel bír.

korodájának igazgatója.

egyes ásványvizek sorába

egyetemi belgyógyászati

nyholgy, főleg pedig a

szénasv. E víz más hason

lók stb. kisebb szabad-

cs. és kir. és szerb. kir.

udv. ásványvíz-szállítónál

désben és vendéglőben.

A szabadságharczról.

(Viszamelemlések)

Írta: Propper Mór.

Az 1848. év augusztus havában, mikor Jellasich bán bűnös fejevel a magyar nemzetet megámta, Kossuth Lajos felszólította Szabolcs megyét, hogy ez teljesen felszerelve álljon ki egy önkéntes zászlóaljjal.

Nagy-Kálló városa engemet és Benedek Dánielt nevezett kőverbunkosok-nak. Másnap reggel meg is kezdtük a toborzás munkáját. Fellépésünket városszerző siker koronázta. Nagy-Kálló város ifjainak tetemes részét — közöttük Poldi öcsémet is — még az nap megnyertük a honvédelem szent ügyének. A verbuválást egy szombat napon kezdtük meg s már hetfőre Nagy-Kálló város leendő harczfiai egyesültek a többiekkel. A zászlóalj össze szekerrel Szolnokra s innen vonaton Pestre vitették. Mikor a haza szent ügyét védeni, hiába elfecselelni egy percet is vétek. Sietni kellett, mert Jellasich bán adózó tömegével már Szekesfehérvártól nem messze száguldott Pest felé. Ujonez zászlóaljunkat a budai váról látják el fegyverrel. A fegyverek rozsdások voltak, melyeknek kitisztására nem volt elég időnk s talán a gondviselés azért nem engedte, hogy fegyvereink ne legyenek fényesek, míg szivtelen ellenfeleink vére le nem marja rólok a rozsdát? Zászlóaljunk másnap Ercsi és Dunapentele felé nyomult.

Itt történt Zichy Ödön elfogatása és kivégzése.

Zichy Ödön — ki Jellasich táborának előcsapatához tartozott — eltévesztette az utat s előőrünk által elfogatott s Görgey Arthur őrnagy az elfogott tisztet felakasztatta.

Jellasich a pákozdi vereség után cserben hagyva táborát megszökött s mielőtt a sors rajta bosszút állott volna, gyávan, de szerencsésen Bécsbe menekült.

A nagyrész horvát elemből álló, ellenséges sereg, Roth és Philipovich vezérlete alatt megkezdte a visszavonulást.

A szabolcsmegyei zászlóalj már ekkor a Zrínyi, Hunyadi zászlóaljjal és egy hadosztály Miklós huszárral egyesülve, Gáspár Andrást őrnagy, Perczel Mór ezredes és Görgey Arthur alezredes vezérlete alatt nyomult a hátráló ellenség után. Tolnamegyében Ozora határára értük utól a hátráló ellenséget, mely ekkor már összeszedte annyira magát, hogy velünk még egyszer farkas szemet nézzen. A mint egy kised erdőből kiérve csapataink harcra fajítottak: magunk előtt láttuk Roth és Philipovich táborát. Perczel Mór csakhamar elrendelte Kovács Márton tüzér főhadnagynak, hogy útegeivel kezdje meg az ágyúzást.

Görgey Arthur oda lovagolt a tüzér ütegekhez s felszólította Kovács főhadnagyt, hogy szüntesse be a tüzelést. Az ágyúk bömbölése megszűnt. Ezután Görgey magához véve két Miklós huszárt — kardja végére egy fehér zsebkendőt kötött s azt magasra föltartva, átlövagolt az ellenség táborához.

Görgey minden baj nélkül embereivel együtt csakhamar visszatért s jelentette Perczel Mór ezredesnek, hogy Roth és Philipovich hajlandók seregükkel lerakni a fegyvert.

Perczel Mór ezredes, belátván Görgey eljárásának helyes voltát, egy aranyozott pisztolyt ajándékozott neki elismerése jelekül. Görgey — elég brutálisan — ott a harcztéren egy Miklós huszárnak dobta hadi érdemének jutalmát, mely tetteivel Perczelt érzékenyen

utódjával mindnyájan, illetőleg az egész falu megvan elégedve...

— Tehát még azt se? szólott ismétellen a doktor, jól utánozva a kétségbeesettet. De tegyünk meg egy utolsó próbát. Ha úgy tetszik, hát feltámasztom a Lenard Mari Annuskáját, kit alig feléve temettek el! E kis gyermek talán senkinek sem állott utjában?

— Hátha mégis doktor ur, tiltakozott életem egy anyóka, a kinek az Annus unokája volt. És bármilyen kedves, drága kis gyermek volt az angyal, kit még csecsszópó korában vittek fel az angyalok magukhoz, mégis arra kérem a doktor urat, hogy csak ne támassza fel! A leányom ugyanis megint szoptatós, és ez a kis erőteljes fiú maga is eléggé igénybe veszi az anyai jussát, a drága kis szoptós!

— Barátaim! szólott végre a furfangos doktor. Azt hiszem, már elég volt ennyi a jóból. Magatok is láthatjátok, hogy nem rajtam, de rajtatok mult el a csoda-tétel. Egyet azonban ajánlhatok figyelmetekbe, hogy ha már azt nem is akarjátok, hogy holtaitokat feltámasszam, de legalább ezután legyen annyi eszetek, hogy betegseitekben forduljatok hozzám, hogy így legalább elteket megmenthessem a haláltól! Majd meglátjátok, hogy jó orvosotok lesztek, higgyétek el azt nekem.

És mert azok e percztől kezdve biztak benne, keresett és híres orvos lett Cucugnan doktora.

Fordította: — GZ.

A nők emancipációja.

— A „Debreczen” eredeti tárcaja. —

Írta: Király Péter.

Vannak gonosz nyelvűek, kik reám fogtak, hogy nőgyűlölő vagyok. Már pedig ez kérem sokkal súlyosabb vád, semhogy felsemveléssel lehetne túrni.

megbántotta. Ekkor kezdődött Görgey és Perczel között az ellenségeskedés.

Philipovich és Róth táborra lerakta a fegyvert. Lőfegyverek jobbak voltak a mieinknél; ki is cseréltük azokat a magunkéival egytől egyig.

A fegyver-letétel után a horvát tábor minden harczfát megeskettük arra, hogy Magyarország ellen soha többé fegyvert nem fognak. A lefegyverzett horvát sereget hazájába viszakísérni, Horváth István százados egy századdal lett kirendelve. — Mikor ezek a visszavonulás fáradsálmaitól kimerülve Eszékre érkeztek s Horváth István századával a pihe-nőre a fegyverekre rohantak s hatalmukba kerítették; Horváth István századával együtt fogolylyá tették. De Batthyáni Kázmér, ki épen ekkor Eszék közelében táborozott, hírül vévén az eseményt, gyorsan józart tett mindent. Horváth István és százada megmentette s az ismét megalázott horvátokat Pestre kísértette hadifogolyként.

Vásárhelyi István, kit Batthyáni nagyon szeretett, az eszaki vár ostrománál vezért el. Az orzari lefegyverzés után Görgey a schwet-háti táborba rendeltette. — Perczel Mór hadtestét a Murához vezette s Letenyén a Mura parton ismét összejöttünk az ellenséggel, mely itt a sánczokat védte. A megtámadott ellenség kevés idei sikertelen ellenállás után — odahagyván védelmi állását, vad futásnak eredt. Mi a gyorsan elkészült repülő hidakon atkeltünk a Murán s Varasdig folyvást üldöztük a visszavonuló ellenséget. Varasd közelében táborba szállottunk.

Itt időzésünk alkalmával, Steierországból egy olasz katona mint szökevény jött táborunkba azon üzenettel, hogy Irudóban egy olasz zászlóalj Luzsán tábornok alatt hajlandó, mielőtt arra alkalma nyílik, hozzánk átjönni. E hírre Perczel Mór táborából egy csapatot rendelt ki (közülük a sorok igénytelen írója is), az Irudón táborozó zászlóalj előőrsének megtámadására. Este volt, a nap letűnt a láthatárról, mikor elindultunk. Menetelésünk egész éjjel tartott. Pitymalatkor bukkantunk az előőrse. Megkezdtek a támadást; az előőr s hátrálni kezdett — folytatta a visszavonulást mindaddig, míg Irudón túl egy tágas mezőt el nem ért s itt védelmi állást foglalt el — várva támadásunkat. De mivel számuk ellenfelünkéhez képest nagyon csekély volt s a mieinket sokkal messzebb hagytuk, semhogy szükség esetén támogatásukat igénybe vehetjük volna: visszavonultunk Varasd alá. Pár nap mulva, a schwet-háti csatavesztés hírére oda kellett hagyni Varasdöt, hogy Görgeyvel egyesülhessünk. De mielőtt egyesülhettünk volna, Mórál utunkat állta az ellenség. Az itt bekövetkezett ütközet nagyon szerencsétlen volt reánk nézve, a Zrínyi és Hunyadi zászlóalj csaknem teljesen megsemmisült. A mi zászlóaljunk, mely a harcvezető jobb szárnyát képezte — egy szőlőhegy által volt fedezve az ellenség elől s ennek köszönhető, hogy megmenekült. E szőlőhegytől fedeztetve, egy erdőn keresztül, Csákvárra menekültünk.

A csákvári erdőn találtuk Görgey hadtestét. Mi még az nap Budára mentünk s a lánchíd közelében állítottunk fel.

Görgey Csákvár közelében maradt, de Windisgrätz közelében híreire Tétényre vonult s itt várta be Windisgrätzet. December 31-en történt a tétényi ütközet. Görgey keptelen volt megkezdni a visszavonulást Windisgrätz óriási hada elől — mielőtt az ütközet reá végetesés lett volna. Windisgrätz közeled-

Olvastam egy könyvből hogy: »A férfi sorsa nő. Mint hogy pedig magam is a férfiak osztályába tartozom — önként következik, — hogy az én sorsom is a (egy) nő! És pedig világos dolog, hogy, ha a nőket gyűlölöm — a magam sorsa ellen emelnék kezét; ezt pedig rólam feltételezni annyival inkább vakmerőség, mert én a nőket — szeretem! (habár ők erről hallani sem akarnak.) Ez a körülmény pedig fényesebben bizonyít az ő ellenkezős hajlamok, mint az én gyűlöletem mellett. Sőt tovább megyek s ezennel kijelentem, hogy én nem csak a nőnek, de még a nők emancipációjának is barátja vagyok, habár a mi nagyon természetes — a magam meggyőződése szerint. Az én meggyőződésésem pedig nem mindenütt hajt fejet az uralkodó eszmék előtt — Hja! hiába! — én különös teremtmény vagyok az Istennek!

Az én különöz természetem okát néme-lyek abban keresik, hogy mikor én születtem, üstökös csillag járt, mások meg abban, hogy akkor ősszel nagy árvíz volt — aztán meg hogy az az esztendő szűkő lett volna. Vannak egy némelyek, a kik tollszirozzák a dolgot s azt állítják, hogy április 1-én születtem. Pedig tessék elhinni kérem, hogy ezek közül egyik állítás sem felel meg a valóságnak! Én különben ez állításokat részint a naptár, részint az egyházi anyakönyvi kivonat segítségével — halomra döntöttem! — Tettem pedig ezt annak bebizonyítása végett, hogy én a föl-vett téma »A nők emancipációja« mellett teljes tárgyilagossággal tudok szót emelni s engemet ebben semminemű csizionális fatum nem befolyásol.

Meggyőződésésem szerint is jogosult lenne a nőket emancipálni — csak hogy nem olyan »Hübele Balázs« módjára, mint ezt leg-

tének s a tétényi esetnek híreire mi is elhagytuk Budát s folytonosan meneteltünk egész Karczagig. Itt értesültünk a tétényi, hogy Windisgrätz nem szándékszik átkelni a Tiszán.

Pár nap mulva a Tisza mellett Cibakháza közelében Ottingerrel ütköztünk meg. Szigorú tél volt. Az ellenség a Tisza jegén foglalt állást. De heves rohamunk előtt kénytelen volt futásban keresni menekvését.

Ezután megkezdődtek a tavaszi hadjáratok. A czeplédi csata Perczel Mór tábornok parancsnoksága alatt egy pár óráig tartott már, mikor Dembinszky megérkezett s átvette a parancsnokságot.

Dembinszky sok helyen megváltoztatta csapatainak állását — miáltal a küzdelem tartott. Ez alkalommal történt, hogy Dembinszky tábornok egy Répánszky nevű tüzmestert érlelyes magaviseletéért főhadnaggyá léptetett elő. — Ezután nem sok időre következett a kápolnai csata, mely eldöntetlen maradt.

Képolnárol Tisza-Fürednek vonultunk vissza. Itt láttam először Kossuth Lajost, ki Debreczenből azért jött táborunkba, hogy a Görgey és Dembinszky közt keletkezett feszült viszonyok véget vessen.

Görgey itt Kossuth Lajos által fővezérré neveztetett ki. A kormányzó kevés ideig tartózkodott táborunkban; aztán ismét visszatért Dembinszky tábornokkal együtt Debreczenbe.

Nem sok idő mulva Szolnokra indultunk. A Tiszán T. Böönél keltünk át; Szolnokot egy német csapat tartotta megszállva — melyet mi kemény tusa után kiűztünk a városból.

A tápió-bicskei csata után Aulich tábornok hadtestével egyesülve, érkezünk Jászberény alá. Isaszegnél már veszendő felben volt a csata, a körülülvő falvakat és az isaszegi erdőt lángba borulva láttuk. Mikor az ország-utra kiértünk, Damjanics, Görgey és Klapka tábornokok ott vártak már bennünket, tisztán lehetett hallani, hogy a tábornokok közül egyik azt kiáltotta hozzánk: »Bennetek van minden bizalmunk, Szabolcs!«

Itt, két század példás vitézségének köszönhető, hogy a csata sorsa győzelemünkkel döntetett el. — E két század mindenikét egy-egy tábornok vezette a német tüzérség ellen. A tábornokok közül egyik Damjanics volt, — ki mellett egy ágyugolyó oly közel repült el, hogy szele lesodorta lováról a tábornokot s egy Puskás Pál nevű őrmester segítette ismét vissza úni, kihez Damjanics és szívakat intette: »Nincs semmi bajom fiam, csak menjünk előre!«

Előttünk egy ritka erdő terült el, melybe alig hatoltunk be, két sortüzzel fogadtak az ellenség. Táborunk harcvezetője egy zászlóalj képezte, mely szuronysegezve nyomult előre. Az ellenség golyózápora sivíta szelte a levegőt. Kevés idő mulva összebonyolódunk az ellenséggel s ember ember ellen küzdött.

Itt történt, hogy egy Sipler Lipót nevű őrmester (kis-várdai) egy németet leszurván, nem volt elég ideje reá, hogy áldozatából kihuzza szuronyát, mert egy osztrák százados gyorsan ott termett s széles kardjával halálos csapást mért az őrmesterre. Az őrmester meg-lepő gyorsasággal esavarta ki ellenfele kezéből a kardot, s pár perc alatt az osztrák százados halálos sebtől véresen hullott lováról a porba. Damjanics tábornok, ki e hőstettnek szemtanúja volt, még ott a csatateren hadnaggyá nevezte ki az ifjú őrmestert. Még be sem állt teljesen az este: diadalmommal üztük szét a vad futással menekülő ellenséget.

Másnap reggel Gödöllő közelében a czinkotai dombokon táboroztunk, — a következő napon Rákos közelében több portyázó ellensé-

többen akarják. Mert lázadjon ellenem bár minden óriása a tudomány és radicalizmus világának, mégsem fogom senki fiának elhinni hogy bármelyik nőnek is több joga lenne a »Corpus juris«-hoz, mint a rántásos kanálhoz!

Tegyük fel, hogy a női emancipáció intézménye ma hatályba lép s holnap már az országgházban »honatyák« helyett »honanyák« venék közébe a kormányzás gyeplőjét: ki felel arról — vajjon holnap után nem borulna tűzbe és lángba a világ?!

A legelső atak bizonyosan a férfiak ellen intézhetőnek.

És ti szerencsétlen férfiak! kik feleségetek akaratát bármilyen tekintetben is valaha kijátszottátok! kik a pénzest kaszát az ő manipulációjokra bizni vonakodtatok! kik nőök rimánkodása s patakzó könnyei daczára is sokszor vakmerők vagytok elmenyörögni a kérelhetetlen »Nem«-et! Kik számúztok a jámbor házibarátokat... kik — oh rettenetes! a bálakat, színházakat s családi mulatságot kellő értékénél kevesebbre becsülsétek! kik többször néztek a kártyák harminczkettéjébe s a literes üvegek mélyesége fenekébe, mint feleségetek ragyogó szép szemébe! Kik a »hütelenség« lesújtó vadjára érdemesítettétek magatokat! vagy pláne még esküvő előtt vissza akartátok adni a jeggyűrűt! Szegény, szegény férfiak ti! oh adjatok választ, mely nem hiába való aggodalmamat eloszlassa, — szóljatok, mi tévők lennétek a beszámolás irtóztató napján?! Bizony, bizony mondom néktek, hogy elveszíténétek a csatát és megaláztatnátok a nők hatalma előtt, mint hajdan az »Ammoniták megaláztatának Izrael fiait elölt« — És ti tudós fejű, világboldogító lo-bogóvivői a világra szóló eszmének: nem ir-

ges csapatot vertünk szét. — A többek köz egy arokból német vadászok termettek hirtelen elénk, mintha csak a földből nőttek volna ki, s egy »össz-tüzzel« üdvözöltek bennünket. Itt kaptam én is egy sebet imádott hazámért. — Egy ellenséges golyó czombombon furdott keresztül s egy Tóth László nevű katona pajtasom segítségével harczeitelenül kellett elhagynom a csatát.

Sebem azonban nem volt olyan, hogy miatta hosszabb ideig képtelen lettem volna honfium kötelességem teljesítésére. — Budavár ostrománál én is az ostromlók közt voltam.

A vár ellen az első rohamot a 10-dik zászlóalj intézte. E roham 130 ember életébe került. E sikertelen kísérlet után felszólítottak bennünket, hogy a kik a várostromlás dicső küzdelemben részt akarnak venni, jelentkezzenek önként.

Én magam is egy voltam az önként vállalkozók közül. — Az ostrom megkezdődött. A rohamot a Szent Gellért-hegyen keresztül intéztük a vár ellen. A várbeliek, mikor észre-vették közeledésünket, golyó-záppal kezdték meg a kétségbeesett védekezést, minél közelebb jutottunk a várhoz, annál inkább érezhető volt a nehéz megpróbáltatás, melynek ki voltunk téve. A Nádor-kert alatt megállottunk — már a visszavonulásra gondolt egynémelyik közülünk — mikor egy Kis Jakab nevű őrmester kiugrott közülünk s átvette a csapat vezérletét e szavakkal: »Utánam fiúk!«

Golyózápor közt berontottunk a kerthe, — bár sok veszteséget szenvedve — a vár alá jutottunk.

Kis Jakab őrmester, vitéz tetteért, még az nap hadnaggyá lett kinevezve. Viradatok már lengeni láttuk a nemzeti zászlót és Budavár falán. A vár falán előttünk mély rés volt útte. Parancsot kaptam, hogy e résen keresztül egy szakasszal a vár falára nyomuljak. E parancsot minden akadály nélkül lehetett teljesítenem.

A vár falára érve, Asbóth ezredesét találtuk, felénk közeledve.

Az ezredes egyenesen hozzám jött s tőle azt a megbízást kaptam, hogy szakasszal haladéktalanul Henczi tábornok lakására menjek, a hol az sebesülve, betegem fekszik.

En a vett parancs szerint gyorsan felkerestem a tábornokot, kit a főhadiszálláson egy ezredorvos ápol s innen őt, Asbóth ezredes meghagyásához képest, a »nagy tere« vitetem s ott átadtam a már reá várakozó katonai bíróságnak.

Henczi tábornok ruházata czivil volt; egy fekete nadrág minden katonai jelvény nélkül, egy fehér pikét kabát volt a tábornokon.

Az ostromló magyar hadsereg ezután Görgey vezérlete alatt a megfutamodott német hadak üldözésére indult; fel is találta azt Nyitramegyében Pered, Zsigárd és Királyrév között, s itt egy váratlan csapást mért az ekkor már ismét szervezkedő ellenségre.

Másnap híre futott, hogy 60,000 főnyi muszka sereg érkezett ellenfelünk segélyére. A hír nem is volt alaptalan, pár nap mulva ismét megújult a harc. Királyrévet muszka csapatok védelmezték ellenünk, de Királyrév ennek daczára is be lett véve, az egyesült orosz-osztrák csapatok felhagyván a kétségbeesett védelemmel, futásban kerestek menekülést. Pered községet is ostrommal kellett bevennünk s fegyvereinket itt is diadal kísérté.

E győzelem után a Vág folyó mentén visszavonultunk egész Komáromig.

1849. július 2-án a szétvert osztrák hadsereg romjai megerősítve ujonnan ér-

tőztök-e, hogy az emancipáció vihara titeket is elseper!?

Milyen veszedelmes átalakulást szenvedne a férfiak szótára...! Kitérőletnének és száműzetésnek belőle örökre azon szolamok, melyekről az a hagyományos felfogás keletkezett és állott fenn századokon keresztül, hogy összekülömbözés esetén: olaj a tűzbe! Ilyenek voltak: »Asszony, fogd be a szád!« Asszony, ne hozz ki a békéttüresdől! Asszony — ütök! stb.

En nekem tehát az a szent meggyőződés, hogy a nők emancipációja, a férfiak emancipációját idézné elő.

Tanácsos lenne alakítani egy bizottságot, mely megvizsgálná, hogy vannak-e nagy számmal és kik azok? — kik feleségek iránt feltétlen bizalommal viseltetnek, mivel közöttük soha az életben véleménykülömbőség nem volt s így az illető nők iránti »föltétlen« jóhiszeműség garantírozható, hogy az ő emancipációjok, — nem vonja maga után férfiak emancipációját.

Első sorban tehát az ilyen nők lennének emancipálandók. És ha ez az intézmény így, kellő óvatossággal igénybe véve, nem okozna világefurdulást, — sőt következményeiben háládatosnak bizonyulna: akkor aztán tovább mehetnének — így aztán lassanként a leglumpabb ember felesége is emancipáltatnék s így körülbelül egy század lefolyása alatt nyélbe lenne ütve az »Emancipáció« s egyuttal ennek az intézménynek a százades jubileumát is megülné az ember egy — bá! bá!

Ebben a bálban ezután — a mi nagyon természetes — nők vinnék a gavallér szerepet s a petrezselyem árulgatást pedig férjeikre bízni!

zét. — A többek köz-
szok termétek hirtelen
földből nőttek volna ki,
vözöltek bennünk. Itt
imádott hazaméret. —
zombombon furdótt ke-
szülő nevű katoná pajta-
éptelenül kellett elhagy-

nem volt olyan, hogy
képtelen lettem volna
ajajítására. — Budavár
stromlók közt voltam.
első rohamot a 10-dik
nam 130 ember életébe
erlet után felszólítottak
a várostromlás dicső
rnak venni, jelentkezze-

voltam az önként vál-
strom megkezdődött. A
rt-hegyen keresztül in-
yárbeliek, mikor észre-
golyó-záporral kezdtek
pedekézést, minél köze-
z, annál inkább érezhető
ltatás, melynek ki volt
rt alatt megállottunk —
gondolt egynémelyik kö-
is Jakab nevű őrmester
ette a csapat vezérletét
fűnk!

berontottunk a kertbe,
szenvedve — a vár alá

er, vitéz tetteért, még
kinevezte. Viradatok
nemzeti zászlót és Buda-
elöltünk mely ré volt
n, hogy e részen kereszt-
vár falára nyomuljak.
akadály nélkül lehetett

e. Asbóth ezredest talál-
nesen hozzám jött s töle
m, hogy szakaszommal
tábornok lakására men-
e, betegen fekszik.
és szerint gyorsan felke-
kit a főhadiszálláson egy
nen őt, Asbóth ezredes
st, a nagy térre vieti-
már reá várakozó kato-

ruházata civil volt;
nden katonai jelvény nél-
kábát volt a tábornokon.
magyar hadsereg ezután
a megfutamadott német
ult; fel is találta azt Nyit-
ngárd és Királyrév között,
pást mért az ekkor már
enségre.

ott, hogy 60.000 főnyi
ett ellenfélünk segélyére.
aptalan, pár nap múlva
rez. Királyrévet muszka
ellenünk, de Királyrév
be lett vére, az egyesült
k felhagyván a kétségbe-
tasban kerestek menekü-
is ostrommal kellett be-
ket itt is diadal kísérté.
tan a Vág folyó mentén
s Komáromig.

n a szétvert osztrák had-
erősítve ujonnan ér-
anczipáció vihara tite-
mes átalakulást szenved-
...! Kitérőtlennek és
örökre azon szőlomok,
mányos felfogás keletke-
zadokan keresztül, hogy
tén: olaj a tűzbe! Ilyen-
g. fogd be a szád! Asz-
a békétüresből! Asszony

at az a szent meggyőző-
emancipációja, a férfiak
e elő.

alakítani egy bizottságot,
hogy vannak-e nagy szám-
— kik feleségük iránt fel-
eltetnek, mivel közöttük
ménykülömbőség nem volt
anti föltétlen jóhisze-
hogy az ő emancipáció-
naga után ferjök manci-

at az ilyen nők lenné-
Es ha ez az intézmény
igénybe véve, nem okoz-
sót következményeiben
na: akkor aztán tovább
án lassanként a legum-
s emancipáltatnék s így
lefolyása alatt nyélbe
nczipáció s együt-
énynek a századéves ju-
az ember egy — bá! a!

eztán — a mi nagyon
fűnk a gavallér szere-
arulgatást pedig férjeikre

kezett orosz csapatokkal, Ő felsége fővezérlete
alatt Komárom külsánczeit vette ostrom alá.
E sánczokat védő 61. zászlóalj, továbbá
a somogyi és beregi önkéntesek százada, ke-
vés idei sikertelen ellenállás után, vedelmi
állását kénytelen volt a tulerővel szemben fel-
adni, Rakovszky Samuel őrnagy volt a védő
c-apatok parancsnoka.
(Vége köv.)

Ujdonságok.

Az öngyilkos tengerésztszítz.

Debreczen, márcz. 30.

Mayer Ede fumei révkapitány öngyilkossága általános és mély részvételt keltett városszerre. A derék ifju sorsa valóságos tragikum. Ifjan szép állást küzdött ki magának, volt szerető, hü menyasszonya, kivél való egybekelését többé már semmi nem gátolta, de az ifju lelkét egy borzasztó gondolat gyötörte, az, hogy ő olyan betegségben szenved, mely nem gyógyítható. E tévhit űzte a halálba boldogsága tetőpontján, vágyai, reményei magaslátán — mint maga írja.

Azok a bucsusorok, melyeket szüleihez intézett, melyeket mi a mélyen lesújtott apa, Mayer Antal nyugalmazott postafőnök ur engedélyével nyilvánosságra hozunk, hiven festik a halálra elkészült ifju lelki állapotát. Fáj neki az, hogy ily ifjan meg kell válnia az életől, de azt hiszi, hogy neki e végzetes lépést meg kell tennie, hogy másként cselekednie lehetetlen. «Maga is bűnök tartja az öngyilkosságot, de az a tévhit, mely lelkét betöltötte, űzi, hajítja az enyészet felé!

Bucsulevelének vonásai határozottak. — Erélyre és elszántságra vallanak. Régen megérlelhette már az öngyilkosság gondolatát s mindön hazaérkezett szülővárosába, sietett azt végrehajtani. Könyörgő szavakban kér bocsánatot szüleitől, hogy nekik ily nagy szomorúságot okozott.

E levél a homok-kerti nyaraló kilincsére volt felkötve, egy kis selyem-kendőben. Még egy másik levelet is intézett edes atyjához, melyben fölkeri őt, hogy halálát jelentse be a katonai hadtestparancsnokságnál. Menyasszonyához és menyasszonyának atyjához is intézett bucsu-sorokat.

Mayer Ede nek, mint kinevezett fumei révkapitány, ápril 1-én kellett volna Fiuméba jelenkezni s az esküt letenni. Balsorsa nem engedte meg, hogy állását elfoglalja s ki tudja, hogy mennyit vesztett e derék ifju halála által a magyar tengerészet!

A holttestet a homok-utcai kertből beszállították a katonai kórházba, hol ma d. e. felboncolták.

* A szüleihez intézett bucsulevél így hangzik: »Édes szeretett szüeim!

Bocsánat, még egyszer bocsánat! de nem tehettem mást. Följöttem Pestre még egyszer hallani halálos ítéletemet. Küzdtem — nem hittem, de mégis meg kellett adnom magam. Gyöngébb voltam mint a sors! Már otthon lételemkor el voltam határozva e lépésre, de én reméltem — és mindig reméltem. Hiába! Igy boldog leszek, mert boldog voltam és becsületes. Tudom, hogy nagy fájdalmat okozok, azért kérem, könyörgöm adjanak bocsánatot, mert ebben a hiszemben, evvel a reménygel van erőm azt megtenni, mi oly nehéz.

Köszönöm mind a jószágokat, mit értem tettek, miben részesítettek, sok volt és én mivel haláltam? — Hogy bánatot hoztam öröm helyett. Tudom ezt és mégis másként cselekednem lehetetlen. Haza jöttem, ott halni meg, hol születtem, hol szüeim szeretetében nevelkedtem, hol szerelmem szívembe jött és hol — e bünt kellett elkövetnem.

Kérem, utolsó kérésem: csak egy egyszerű fakerezt fűdje siromat, hogy — rövid idő alatt mint (kérem) kedves, szeretett, imádott szüeim bánata, ugye e kereszt s velem együtt a sir is feledésbe menjen. Ne emlékeztesse kedves szüelimet senki én réam, haládatlan, de szerencsétlen gyermekükre. Én megbűnhődtem minden rosszért, mert boldogságom tetőpontján — vágyaim, reményeim magaslátán ért utól a sors keze és — mélyen le a sirba kellett szállnom. Azért még egyszer bocsánat! Kérve és könyörgve — legyenek boldogabbak és a még megmaradt két másik testvérem Béla és Anti (kiket szintén szerettem) pótolják mindazt, mi bennem vesztettek. jobb és több örömököt — hozzanak mint én tettem volna. Csókolja — s imádkozva boldogságukért Ede.

E levélhez még egy pár sornyi utóirat is van csatolva, melyek a szerencsétlen ifjunak magán-ügyeire vonatkoznak.

A kiadott gyászjelentés következőleg hangzik: Alulírottak saját, valamint rokonaiak nevében, mélyen szomorodott szívvel tudják felejtethetetlen szeretettel, kedves, jó fiúknak, illetőleg testvérüknek s jeyesének Mayer Ede császári és királyi sorhajó zászlósának (k. u. s. Linien Schiffs-Fähnrich) folyó évi márczius hó 29-kén reggel, élete 27-dik évében, váratlanul történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi márczius hó 31-kén délután 5 órakor, fognak a helybeli csász. és kir. katonai kórházból a róm kath. anyaszentegyház szertartásai szerint, a szent-annai sírkertben örök nyugalomra teténi. Az engesztelő szentmise áldozat pedig, f. évi április hó 1-én délelőtt 9 órakor, fog a végtelenül irgalmas min-

denhatónak bemutatni. Debreczen, 1892. márczius hó 30-án. Béke lengjen drága porai felett! Mayer Antal, nyug. magy. kir. posta hiv. főnök mint apa; Mayer Antalné, szül. Csipkés Erzsébet, mint anya; Özv. Markaly Lajosné, szül. Mayer Terézia, mint nagynénje, gyermekeivel együtt. Mayer Béla, cs. és kir. főhadnagy a 16. huszár ezredben, Mayer Antal, IV. éves róm. kath. papnövédek, Mayer Emilia szül. Stankovics Jánosné, Hüberth Károly, m. kir. posta és táv. főnök mint testvérek. — Weichinger Károly és neje, Weichinger Károlyné, szül. Müller Ottilia, mint szomorodott felek; Weichinger Ottilia, mint jegyes. A gyászoló család mindazokat, kiknek az idő rövidsége miatt gyászjelentést nem küldhettek, meghívja a temetésre.

* **Ki lehet választó?** Polgártársainkat figyelmeztetni kívánjuk, hogy a jövő esztendőben csak az lehet választó, a ki mult évi adóját most április 15-ig befizeti. A kinek tehát van valami hátraléka, az siessen a befizetéssel, hogy rendbe legyen adókönyve. A nemrég lefolyt orsz. képviselőválasztás alkalmával igen sokan tapasztalhatták, hogy egy krajczár adóhátralék is elég arra, hogy valakit kihagyjanak a választási névsorból.

* **Az új katonajegyek a vasuton.** Bécsben a napokban érkeztél volt a hadügy-miniszteriumban, melyben véglegesen megállapították azt, hogy mit fizet a katoná a vasuton. Az osztrák és magyar vasutak igazgatóságai belenyugodtak, hogy a katoná személyenként és kilométerenként: az első osztályon 1/2 krt, a második osztályon 0/9 krt, a harmadik osztályon 0/6 krt fizessen, mi az eddigi tarifához képest 0/2 krajczárral kevesebb. Ha nincs semmi technikai akadály, az új katonai tarifa már apr. 1-én életbe lép.

* **Méhészet.** A földmívelési miniszter a méhészetet nagyobb mértékben kívánja az országban fejleszteni és ezáltal a szegényebb honpolgároknak óhajit jóvedelmi forrást nyitni. — Hogy ezt tehesse, az államerdő birtokok területén 27 méheszt állít fel állam költségén, — mindeniket ellátja 10 méhkaptárral, 1 mézpergetővel és a legszükségesebb eszközökkel. Egy-egy ilyen berendezés 102 frtba fog kerülni és ezt erdőőrök részére állítja fel a miniszter 10 évi kötelezettség mellett a visszafizetés teljesítésére nézve. Ha a kísérlet beválik, ezt az eljárást a miniszter a jövőre még nagyobb mértékben fogja folytatni és fejleszteni. A méhészetbe való bevezetést vándor tanítók által fogja eszközölni a miniszter.

* **Az új debreczeni lelkész.** Kiss Áron püspök lelkesi állomását május elején foglalja el. Az egyháztanács az új lelkészt csak akkor hívja meg a lelkesi állomásra, ha az eszerei consensus megerkezik, a mi a választást követő 8 nap eltelte után várható.

* **Telekkönyvi tisztviselők mozgalma.** A pozsonyi kir. törvényész és a területen levő bíróságok telekkönyvi tisztviselői a következő felhívást intézik a kartársaikhoz: A már tárgyalás alatt levő fizetés-szabályozási törvényjavaslat erkölcsi és anyagi érdekeinket veszélyezteti, mert ránk nézve nemcsak fizetés-emeléssel nem jár, de behatóan vizsgálva, fizetés-csökkenést tartalmaz. Ezen segítenünk kell, felhívunk tehát benneteket, hogy veszélyeztetett érdekeink megvétele végett, a további teendőket megbeszélendők, f. évi ápril 3-án d. e. 8 órakor Budapesten a vigadó sörösrnokában minél többen — lehetőleg valamennyien — megjelenjete.

* **Dramai dialóg az utcasarkon.** Színhely: egy külvárosi utcában egy kapuzug. Idő: éjféli. Személyek: egy cirkláló rendőr és egy siró szép leány.

— Hol a lakásod?
— Mindenütt.
— Van anyád?
— Van.
— Miért nem mégy haza?
— Nem kélek otthon.
— Miért?
— Szébb vagyok az anyámnál, félti a szeretőjét.

* **Női kézi munka kiállítás.** Vasárnapp f. hó 27-én d. e. nagy értekezlet volt a kiállítás ügyében Veressné Szathmari Teréz úrnól, mint a nőgyűlet elnökénél a husvétkor megnyitandó rendkívül érdekesnek ígérkező női kézimunkakiállítás ügyében. Az érdeklődés igen nagy. A kiállítandó tárgyak f. 1892. ápril. 1-től 10-ig jelenthető be az elnökségnek; ápril. 10—13-ig bezárólag adandók át az új árvaház épületében a kiállítás helyén. A kiállítás ápril. 16-án d. e. fog ünnepélyesen megnyitni. Az összes hatóságok meghívata. A megnyitó beszéd kifog terjeszkedni a nőgyűlet és árvaház multjára, fejlődésére stb. Belépti díj személyenként 20 kr lesz. A kiállítás több napon át nyitva leend.

* **Harakiri.** A kínai kivégzés módját próbálta meg magán véghezvinni Nagyváradon egy életunt asszony, az Orbán Mihályval vadházasságban élő Tikos Mari, a munkás osztályhoz tartozó nő, ki egy konyhakéssel fölmeteszette a gyomrát. Mikor dr. Bedik József ker. orvos tudor odaérkezett, azt rebegte, hogy gyógyíthatatlan betegsége vitte a borzalmas tette. Sebében aligha el nem pusztul.

* **Pótválasztások.** A kovásznai kerületben Kovács Albert Hets Ödönnel szemben, a huszti kerületben Fejér Miklós államtitkár György Elekkel szemben képviselővé választották.

* **A szalontai nagy vásár.** A szalontai nagy vásár, mely tudvalevőleg április hó 15. és 16-ikára esnek ez évben, a mikor pedig husvét nagy hete van, e helyett kivételesen április hó 8-án és 9-én fog megtartani, vagyis egy héttel előbb.

* **A Homes és Fey antispirizta pár.** kiknek mutatványai mindenütt nagy feltűnést keltettek, engedélyt kért, hogy Debreczenben is tarthasson előadást. A főkapitány azonban az engedélyt nem adta meg.

* **Körözött sikkasztó.** Morgenstern Mór, az első osztrák juttafonó és szövő gyár könyvelője, 50,000 frt elsikkasztása után Bécsből néhány nap előtt megszökött.

* **Karfunkel Mór.** Beregszászból érkezett ide, omnibusz vonaton, Karfunkel Mór a vallásos, jámbor életű hitsorsos. A pályavaron Spitz Aladár hitsorsos, zárkörü szálloda tulajdonos fogadta, aki, mielőtt Karfunkelt meglátta, hozzá rohant, elvette a kézitaskáját és azt mondta neki:

— Van szeresém magamat önnek előterjeszteni: én Spitz Aladár szálloda tulajdonos vagyok. — eljes ellátás ruha tisztítással és retekkel együtt két napra nyolcezer krajczár, egy napra csak a fele; egy ágy személyes használatra husz krajczár, az Izidor még az Árpád gyermekekkel együtt 15 krajczár.

Karfunkel Mór a vallásos jámbor életű hitsorsos kapva kapott az előnyös ajánlaton, de csakhamar aggodás fogta el.

— Mondja maga Spitz ur — fordult a szállodatulajdonoshoz, kóserit főznek magánál?
— Karfunkel ur! ordította Spitz ur, köszönje annak, hogy megboldogult apám ismerte az ön néhai kedves nagymamáját, különben mondanék önnek olyat! ... Micsoda föltevés? Micsoda merénylet! Egy Spitzotól azt kérdeni, hogy kóserit főznek-e nála?

Karfunkel halát adótt Jehovának, hogy igazhitű férfit vezetett eléje s szólanul követte Spitzot.

Spitz Aladár szállodája egy szobából áll csupán. De az az egy szoba tizenöt személyre van berendezve. Tizenhárom ágy, két kanapé és a két kanapénak két kihúzható főfüja áll a vendégek rendelkezésére. A szálló tulajdonosa s kilenc tagból álló családja a konyhában tart szállást.

A szállodába érkezve, Karfunkel asztalhoz ült és uszonált rendelt.

— Hozd be a liba tőpörtöt! Szólt Spitz a feleségéhez.

A feleség szemével hunyorgatott s hozott egy tál tőpörtöt.

Karfunkel falta a tőpörtöt, mintha csak a hét sovány esztendőben született volna.

Anyira izlett neki az étel, hogy épen a második adagot akarta megrendelni. De se Spitz, se a felesége nem voltak a szobában. Szívóriumért ment az egyik, levesbe való petrezselyemért a másik.

Az utolsó tőpörtő szaladt le Karfunkel torkán, mikor pozsgás arcza paraszt menyecske állított a szobába, tömölt zsákok hozva a vállán.

— Itthol van a tekintetes asszony, fordult Karfunkelhez. Elhoztam ám a tőpörtöt. Fris tőpörtő, tegnap öltünk malaczat.

A malacz szóra Karfunkel arcza vörös lett, mint hajdan az a tenger, a melyen ősei száraz lábbal vonultak át.

— Kitünő tőpörtő dicekedett az asszony. Jobb ám annál, a melyet tegnapelőtt hoztam. Az se volt rossz, de hizott sertésnek a tőpörtője nem olyan jó, mint a fiatal malaczé.

Karfunkelnek vérbe fordogtak a szemei.

— Hát itt disznótőpörtöt esznek?
— Esznek? De esznek ám! Mindennap két vékás zsákkal fogy itt el. Jól megy a Spitz tekintetes ur sora, mindig sok a vendége.

Karfunkel felugrott, megragadta a tőpörtős tálat, a földhözvágta s nem várta be a szálló tulajdonost örült gyorsasággal rohant a szobából ki s a büntető írásbíróhoz be, a hol csalgas miatt jelentette föl Spitz Aladár szállodatulajdonost, a ki kóser tőpörtő helyett, sertés tőpörtőt talált eléje.

Csemegeszőlő-termelés.

Szinte fele nyulok a tollhoz, midőn a csemegeszőlő termelését szándékozom szőlőmíveléssel foglalkozó polgártársaim figyelmébe ajánlani; mivel tudom azt, hogy javaslatom a határozottan bortermelést szerető tulajdonosoknál nem fog visszhangra találni.

No de azért akadnak majd talán közöttük olyanok is, a kik felgöngyölítik a csemegeszőlő termelésének gazdasági fontosságát, belátják annak hasznos voltát és eltökélik magukat arra, hogy a mostani, mondhatni semmi, vagy nagyon kevés jövedelmet adó bortermelés helyett a minden bizonynyal jobb jövőt ígérő és a közgyarapodást elősegíteni hivatott csemegeszőlő termelését térjenek át.

A mi borunknak — a debreczeni borunk — nincs jövője, s nem is lehet oly körülmenyek között a melyeknek között élünk; megmutatta a közel mult is, hogy nem nagy mennyiségben teremelt boraink is a nyakunkon maradt és jöformán annyi hasznót sem vetünk belőle, a mennyi költséget a szőlő megmunkálására fordítottunk. Ezt sajnosan tapasztaja mindegyikünk, de kevesen vannak, kik az okát megfejtteni tudnak.

Hát pedig az nagyon könnyű dolog. Nálunk a jobb szőlő műveléshez nagyon keve-

sen, a borkészítéshez még kevesebben értenek. A termelőknagyobb része azt az elvet vallja, azt a módszert követi, melyet atyjától, nagyatjától hallott — látott. Nem gondolja meg, vagy nem törődik azzal, hogy a borkészítés helyes módja a bor lényére döntő befolyást gyakorol; nem tudja, vagy be nem akarja ismerni azt, hogy az e téren elért újabb vívmányok alkalmazásával igen jó asztali bort lehetne készíteni a kertiborokból is, mint a minő a miénk is. Így azután marad minden a régi kerékvágásban. Pedig tudhatjuk, hogy a ki megállapodik, elmarad és agyongazdaltatik.

Valljuk meg öszintén, hogy így állunk a bortermelésel.

Jól tudom én azt, hogy nálunk, valamint máshol is, sok idő mulik el addig, míg az ősi szokáshoz mereven ragaszkodó, szőlőtermelés-foglalkozó közönség a borkészítés helyesebb módját sajtójává teszi; pedig míg ez az idő el nem érkezik, addig boraink értékesítéséről álmodunk sem lehet.

A helyes borkészítés ezenfelül sok költséggel jár, különösen eleinte olyan nagy mértékű beruházásokat igényel, melyeket mi, kisebb szőlős gazdák nehezen bírnuk meg.

Igy állván a dolog, nem tennék-e helyesen, ha a bor termelésről lassankint áttérnénk a szép jövőt ígérő csemegeszőlő-termelésre? a szőlőmívelésnek ama részére, melyben a hasznos a kellemessel változik. (Kinek nem tűnt szemébe a jól rendezett s helyesen kezelt lugason a szebnél szebb, kifejlődött fűrtők szőlő?)

Könnnyű mindezt elmondani, de annál nehezebb végrehajtani! fogja erre válaszolni annémely polgártársam, — legkivált az, ki nagyon sokkal jobban szereti a szőlő levét akkor, mikor az erjedésen keresztül ment, mint, akkor, midőn a szőlőfűrt még boggyóban van. — Hisz az igaz, hogy sokkal kevesebb fáradsággal lehet elmondani a valamit, mint végrehajtani; de az is igaz, hogy kitartással párosult szorgalommal minden végrehajtható, mi az emberi erőt felül nem mulja. Csak a kezdet nehéz, a többi magától jön!

Megmondom a módját, hogy hogy fogjunk hozzá. A legtöbbnyire ugyanis ven, elaggott tőkékből álló szőlőink egy részét forgassuk ki, két, három évig trágyázás mellett kapás növényeket termeljünk a kihányt tőkék helyén; azután finom, bőtermő, lehetőleg korán érő csemegeszőlő-fajokkal ültessük be.

Van már minálunk elég csemegeszőlő faj; ezekért nem igen kell máshova fordulnunk. Ilyen a Chasselas-k családja, melyből meghonosítandó: a Chasselas blanc, rouge, croquant, rouge-rogal és ciuimat (az ugynevezett petrezselyem-szőlő.)

Ezek telepítésére — ha módunkban áll — az arányos és egyenes talajt fordítsuk, — mert tapasztalatból mondhatom, hogy ezek a gyöngye vesszővel, de nagy termőképességgel bíró fajok a magasabb helyeken vesszőt hajtani nem képesek.

A muskotály-fajok közül első sorban emlitendők tartom a muscat croquant (másképp vanília szőlő), mely ugy természeténél, mint kitünő muskotály ízénél fogva, a muskotályon korán érő, nagyon finom zamatu szőlővel együtt, a muskotály fajok között méltan kiváló helyet foglal el. Ajánlandó még a hibásan budai szőlősnak nevezett, azonban »Chasselas-k családja tartozó chasselas musqueblanch, másként passatutti nevű szőlő, mely sem szépség, sem finomság tekintetében nem hagy kívánni valót.

A mi homoktalajunkon az előszámlált fajok oly szépen diszlenek s oly szép kifejlődött fűrtöket hoznak, hogy bizvást kiállják a versenyt az erősebb talajon termelt hasonló nemű gyümölcsökkel.

Tény az, hogy a szép és finom szőlőért, valamint más szép gyümölcsért, ugy a kereskedők mint az inycenzek, mindig jól fizetnek; s helytelenül tesz az a szőlőtermelő, ki a ki-nálkozó alkalmat meg nem ragadva, s a szőlőnek mint gyümölcsnek értékesíthetőségét beismerni nem akarva örökösen az alig hasznót hajtó bortermeléssel foglalkozik.

Tisztelet polgártársaim! Vegye nálunk is kezébe ez árva ügyet a város értelmes közönsége, tegye meg a kezdeményezést. Értelem, türelem és munka bizonynyal megtermi a kamatokat, a fáradozás gyümölcseit, áldást és boldogságot hoz városunkra.

Iparkodjunk közös erővel, közszorgalommal hasznót tenni önmagunknak, hasznót tenni a közéletnek, szeretett hazánkunk. Erdélyi László

Feladós szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

(Szerkesztőség és kiadóhivatal, — hova mindenféle közlemény küldendő nagy-uj-utca 1702 sz.)

Eladó
5 drb széken kifejlett
igen szelid tarka
tenyészbika

egy 3 éves; egy 2 éves; egy másfél éves;
egy 14 hónapos és egy 8 hónapos. —
Értekezhetni lehet Nagy-Várud-utca 2206.
(143.) 1-3.

Kiadó föld.

A **tóczós-kertben**, a hatvan-utcai első járásban dinnye- és egyéb kerti terményekre igen alkalmas föld részletekben kiadó.

Értekezhetni Széchényi-utca 1800. sz. háznál.
(144.) 1-2.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni »MARGIT«-fürdő-intézet női gőzfürdő osztályában **folyo év május 1-jével 3 fürdő szolgánci állás lesz betöltendő.**

Pályázhat minden 20-40 éves szolid magaviseletű családos vagy magános nő, a kik a dörzsölés és tyukszemvágásban jártassággal bírnak. Bővebb felvilágosítás a fürdő pénztárnál szerezhető.

(140.) 1.—

COGNAC

gróf Keglevich István Promotor eredeti töltésű palackokban mindenütt kapható.

Ezen gyár, mely 1882-ik évben alapított, az osztrák-magyar monarchiában a **legjelentékenyebb és az összes kiállításokon**, melyeken versenyzett, **kizárólag csak a legmagasabb kitüntetésekben** részesült. A gyárnak forgalomban levő minőségei u. m.:

* * * * * és * * * * *
nemcsak kitűnő élvezeti ital gyanánt vannak elismerve, hanem **orvosi tekintélyek által is, gyomor-, tüdő-, mell- és fertőző-betegségeknél**, legjobb óvszerként ajánlatnak. (134) 2-6

ÜZLET ÁTALAKÍTÁS

miatt
minden cikk
mélyen

LESZÁLLITOTT ÁRON

árusittatik.
Kunz József és Társa.

(127.) 6—

A tavaszi idényre

nagy választékban érkeztek raktárba:

divatos
női ruhaszövetek,

fekete DIVATKELMÉK,
MINDENMŰ DISZEK,

ZEPHIREK,
Batiste,

Atlasz-Satin
MOSÓ-VOILE-ok.

Gyermek felöltők, ruhácskák.
Napernyők.

Brassói posztók,
melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.
MINTÁKAT ingyen és bérmentve kívánatra küldünk.

(8.) 20.—

Megérkeztek

és felette jutányos árban kaphatók:

fiu-, leány- és gyermek-öltönyök, férfi- és gyermek-kalapok, női-, férfi- és gyermek-czipók, haj-, fog- és ruha-kefék, fésűk, különféle finom szappanok,

finom szemüvegek,
dohány- és szivar-tárczák, valódi nickl és talmi óralánczok, selyem- és clott-esernyők, kézikosarak nagy választékban, valódi tajtékpipák és szivarszippák, szegedi papucskok,

KÉZI BŐRÖNDÖK és LÁDA KOFFEREK,
fehér és színes férfi ingek,
nyakkendők,
GALLÉROK és KÉZELŐK.

Schönberger Vilmos

Debreczen, a városháza alatt. 5—

Székrekedést, nehézemésztést

megszüntet a **Liebe-féle Sagrada-bor (J. LIEBE: PÁL Drezda.)** Ezen izletes esszencia szabályozza a bélrészek mozgását tevékenységét. Ez nem a közönséges hashajtószer fokán áll, mint a rhabarbara, szenna, tamarinda és más drasztikus szerek; ez az emésztést nem zavarja, hanem elősegíti, sem fájdalmat nem okoz, sem különös életrendet nem követel és az adag mindegyre kisebbíthető. **Magasabb életkorban, a testi tevékenység kezdődő lanyhulásánál, nélkülözhetetlen, — különben minden életkorban ajánlatos.**

Eredetiben kapható: ROTSCHECK V. EMIL gyógyszerárában Debreczenben. (138.)

Máriaczei Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és nepszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégőség, blűös lehelet, felfújtás, savanyu felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, under és hányás, gyomorgörcs, székletlenség.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyben ez a gyomortól származott gyomorüritéshelyénél étellekkel és italokkal, gilliszták, májbajok és hámorrhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forráktár:

Török József gyógyszerár
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: "Valódi-ágát bizonyítom".

A **Máriaczei gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihálovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-Mihályfalván: Mátray István; — Diószegen: Vaday I. Hadházon: Farkas Ödön, Hosszu-Pályiban: Sárosy Imre, Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész uraknál. 43-16.

Magyar általános kőszén bánya részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom-, szeszgyár- és cséplőgép-tulajdonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

centeri és királdi

vegyes-, akna- és darabos-kőszén

egész kocsirakományokban minden állomásra szállítva.
Megrendelések intézendők

a magyar általános kőszénbánya részvénytársulathoz
Budapest, V., váczi-körut 46.
8-3.

(110.)

„DEBRECZEN” NYOMDA-RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Felszámolás alatt)

(Nagy-uj-utca 1702. számú Konrád-házban.)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bái- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat

a legzölésesebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimezendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” és a „JOGI HETILAP” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába
Hirdetések a „Debreczen” cz. lapban a legjutányosabb árakon eszközöltetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.